

Kunnan omavelkaisen takauksen antaminen tytäryhtiölle: Tuusniemen Teollisuus Oy

KH 11.10.2021 § 235
348/02.05.06/2021

Kunnan kokonaan omistama elinkeinoyhtiö Tuusniemen Teollisuus Oy on pyytänyt nostettavaan lainaansa kunnalta omavelkaista takausta 80 %:n osuudelle 300.000 euron lainapääomasta, jolloin takauspyynnön kohteena olevan lainapääoman suuruus on 240.000 euroa. Yhtiön tarkoituksena on käyttää laina Lankkula -nimisen kiinteistön ostamiseen. Kunnan teollisuusalueella sijaitsevalla kiinteistöllä sijaitsee puunjalostustoiminnan käytössä ollut teollisuushalli. Elinkeino-yhtiön on tarkoitus hankkia kiinteistö sille suunniteltavaa runkopuukeskus -hankkeeseen liittyvää uutta yritystoimintaa varten.

Kuntalain 14 §:n mukaan kunta voi antaa toimialansa puitteissa takauksen ottaen huomioon kuntalain 129 §:ssä olevat rajoitukset. Oikeuskäytännössä on katsottu elinkeinotoimintaan liittyvien takauspäätösten kuuluvan kunnan toimialaan kun kyseinen elinkeinotoiminta on ollut kunnalle merkittävää. Tässä tapauksessa tarkoitus on edistää kunnan elinkeinoyhtiön runkopuukeskus -hanketta, jolla ennakoidaan olevan selkeää merkitystä Tuusniemen kunnan alhaisen työpaikkaomavaraisuuden nostamiseen. Päätösvalta takausasiassa on valtuustolla, koska sitä ei ole delegoitu muulle toimielimelle kunnan hallintosäännössä.

Kuntalain 129 §:n mukaan kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä. Kunta ei saa myöntää lainaa, takausta tai muuta vakuutta, jos siihen liittyy merkittävä taloudellinen riski. Oikeuskirjallisuudessa merkittävänä taloudellisena riskinä voidaan pitää esimerkiksi tilannetta, jossa takausvastuun realisoituminen vaarantaa kunnan koko toiminnan tai vastaa suuruudeltaan muutoin huomattavaa osaa kunnan talousarviosta. Vaikka Tuusniemen kunnan taloustilanne ei ole hyvä, kyseisen suuruinen takaus ei vaaranna kuntalaisten kunnallisia palveluja. Pyydetyn takauksen määrä on noin 1 % kunnan talousarviomenojen loppusummasta, joten se ei myöskään muodosta merkittävää osaa kunnan talousarviomenoista. Riskiä voidaan pienentää myös tässä tilanteessa edellyttämällä elinkeinoyhtiöltä, että ennen kiinteistökauppaa yhtiön on varmistuttava mahdollisimman hyvin kiinteistöön tulevan elinkeinotoiminnan aloittamisesta sopimusoikeudellisin keinoin, esimerkiksi riittävillä esisopimuksilla.

Kunnan edut tulee turvata riittävän kattavilla vastavakuuksilla. Parhaiten kunnan edut voidaan turvata tässä tilanteessa vaatimalla kiinteistökiinnitykset ostettavaan kiinteistöön, pankin mahdollisen enintään 60.000 euron suuruisen kiinnityksen jälkeen parhaalla etuoikeudella. Oikeuskirjallisuuden mukaan vakuuden ei tarvitse kattaa koko takaukseen liittyvää riskiä, vaan riittää, että ne kattavat riskien hallinnan näkökulmasta riittävän osan.

Kunta voi myöntää takauksen tai muun vakuuden kilpailutilanteessa markkinoilla toimivan yhteisön velasta tai muusta sitoumuksesta ainoastaan, jos yhteisö kuuluu kuntakonserniin tai se on kuntien tai kuntien ja valtion yhteisessä määräysvallassa. Tämä omistuksellinen ehto täyttyy tässä tapauksessa.

Kunnan on lisäksi otettava huomioon, mitä Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 107 ja 108 artiklassa säädetään. Komissio on antanut tiedonannon SEUT 107 ja 108 artikalan soveltamisesta valtiontukiin takauksina (2008/C 155/02). Tiedonannon 3.2 kohdan mukaan seuraavien edellytysten täytyminen riittää osoittamaan, ettei yksittäinen valtiontakausta ole valtiontukea:

- lainanottaja ei ole taloudellisissa vaikeuksissa
- takauksen laajuus voidaan myöntämishetkellä mitata asianmukaisesti
- takaus ei kata enempää kuin 80 % lainasaamisen tai muun rahoitus sopimuksen määrästä
- takauksesta maksetaan markkinaperusteinen hinta

EU-tiedonannossa todetaan, että jos jokin edellä mainituista edellytyksistä ei täyty, se ei tarkoita, että takaus katsottaisiin automaattisesti valtiontueksi. Tässä tapauksessa kaikki edellä mainitut ehdot täyttyvät, kun kunta perii käyvän takausprovision takauksen pääomalle.

Kunnan Kuntarahoitus Oyj:ltä 27.9.2021 saaman tiedon mukaan takausprovision markkinaehtoinen taso on 0,5 % takauksen pääomalle.

Valmistelija

Kunnanjohtaja Timo Kiviluoma, puh. 044 7209047

Päätösehdotus

Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että valtuusto

1. Myöntää kunnan omavelkaisen takauksen Tuusniemen Teollisuus Oy:n lainalle, enintään kuitenkin 80 %:n osuudelle lainan pääomasta. Takauksen enimmäismäärä on 240.000 euroa ja takauksen kesto on enintään 10 vuotta lainan nostamisesta lukien
2. Päättää periä lainatakauksen jäljellä olevasta pääomasta vuosittain jälkikäteen 0,5 %:n suuruisen takausprovision
3. Edellyttää, että kunta saa lainan takauksen vastavakuudeksi kiinteistökiinnityksen lainalla ostettavaan kiinteistöön, pankille mahdollisesti samaan lainaan annettavan enintään 60.000 suuruisen vakuuden jälkeen parhaalla etuoikeudella.

Lisäksi kunnanhallitus päättää antaa Tuusniemen Teollisuus Oy:lle konserniohjeen mukaisen luvan kyseisen kiinteistön ostoon sillä edellytyksellä, että ennen kauppakirjan allekirjoittamista yhtiöllä on konkreettiset toteutussuunnitelmat yritystoimijoiden kanssa kyseisten tilojen käytöstä ja että tilojen käyttöön on olemassa riittävät sopimusoikeudelliset sitoumukset, kuten esisopimukset tai vastaavat asiakirjat.

Pöytäkirja tarkastetaan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Pöytäkirja tarkastettiin tämän pykälän osalta kokouksessa. Kunnanhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

KH 11.10.2021

Kunnanhallituksen päätös 5.10.2021 § 224 on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, joten kunnanhallituksen on käsiteltävä asia uudelleen.

Päätösehdotus

Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että valtuusto

1. Myöntää kunnan omavelkaisen takauksen Tuusniemen Teollisuus Oy:n lainalle, enintään kuitenkin 80 %:n osuudelle lainan pääomasta. Takauksen enimmäismäärä on 240.000 euroa ja takauksen kesto on enintään 10 vuotta lainan nostamisesta lukien
2. Päättää periä lainatakauksen jäljellä olevasta pääomasta vuosittain jälkikäteen 0,5 %:n suuruisen takausprovision
3. Edellyttää, että kunta saa lainan takauksen vastavakuudeksi kiinteistökiinnityksen lainalla ostettavaan kiinteistöön, pankille mahdollisesti samaan lainaan annettavan enintään 60.000 euron suuruisen vakuuden jälkeen parhaalla etuoikeudella.

Lisäksi kunnanhallitus päättää antaa Tuusniemen Teollisuus Oy:lle konserniohjeen mukaisen luvan kyseisen kiinteistön ostoon sillä edellytyksellä, että ennen kauppakirjan allekirjoittamista yhtiöllä on konkreettiset toteutussuunnitelmat yritystoimijoiden kanssa kyseisten tilojen käytöstä ja että tilojen käyttöön on olemassa riittävät sopimusoikeudelliset sitoumukset, kuten esisopimukset tai vastaavat asiakirjat.

Pöytäkirja tarkastetaan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Päätös

Kunnanhallitus hyväksyi päätösehdotuksen.

Pöytäkirja tarkastettiin tämän pykälän osalta kokouksessa.

Merkittiin pöytäkirjaan, että Heikki Smolander oli poissa kokouksesta esteellisenä tämän pykälän käsittelyn ajan klo 18:32 – 18:50. Peruste: Osallisuusjäävi.

Kokouksen puheenjohtajana toimi tämän pykälän käsittelyn ajan kunnanhallituksen 1. varapuheenjohtaja Tenho Holopainen.